

KOIVISTON viesti

Nro 10 Lokakuu 2006

Koivistolaisten kotiseutulehti vuodesta 1944 lähtien

Keräämme tietoa Koiviston hautausmaasta

Aulis Soukka, on auttanut meitä saamaan käsiimme Koiviston hautausmaan vanhoja pohjapiirroksia ja karttoja. Suunnitelmassa on koota tietoa ja tallennetaan sitä nettiin. Mitä, missä ja kenen kiviä on jäljellä nyt, mitä siellä on ollut? Onko tietoa, valokuvia, muistikuvia? Kokoaisimme hautausmaan takaisin tietoisuuteemme. Toivomme saavamme käyttöömmme tiedot sukuhaudoistanne kirjallisina ja mahdollisia valokuvia lainaksi tallentamista varten.

Paluu Kaljaasin kannelle.

Pian palaamme takaisin Kaljaasin kannelle. Eeva Jalosen käsikirjoittama tarina perustuu löyhästi tositapahtumiin. Anni ja Antto olisivat voineet elää Koivistolla näytelmän kuvaamaa elämää. Tsaari ja keisari tapasivat Koivistolla.

Hollolan näyttämö valmistautuu uusintänäytöksiin. Uusia henkilöitä ajetaan sisään roolihahmoin, laulun sanoja kerrataan ja lavastusta kootaan yhteen. Kulttuuriperinnettä saadaan tallennettua ja välitettyä eteenpäin näillä elämyksellisillä keinoilla.

Varatkaa ajoissa paikat itsellenne, sukunne ja perheittenne jäsenille. Hollolalaiset ovat järjestäneet mahdollisuuden myös ruokailuihin. Tiedustelut: Anja Niemelä 0500 358019.

”En näe muuta mahdollisuutta kuin yhteistyön paikallisten kanssa”

Kotiseutumatkailun jatkamiseksi ja koivistolaisten muistomerkkien vaalimiseksi on välttämätöntä luoda toimivat suhteet Koiviston nykyhallintoon. Alakerhojen, sukuseurojen ja kyläyhdistysten edustajat olivat asiasta lähes täysin yksimielisiä keskustelutilaisuudessa 15.10. Porvoossa.

Vanhamoision seuratalolle järjestetty keskustelutilaisuus haki tilaisuudesta pohjaa päätöksille, joita johtokunta ja myöhemmin kevään vuosikokous tekevät. Tilaisuuteen osallistui reilut 40 koivistolaista, joiden lisäksi mukaan oli kutsuttu Johannes-seuran kunniapuheenjohtaja, opetusneuvos Kauko Hörkkö kertomaan omista kokemuksistaan yhteyksien ylläpidossa venäläiseen hallintoon.

Taustalla oli jo pitkään jatkunut keskustelu siitä, voidaanko Koivisto-juhliin kutsua Primorskin kunnan edustajia. Toinen syy oli ajatus Koiviston kirkon ympärille suunnitelluista siivoustalkoista, joka pisti miettimään nykyisten asukkaiden suhtautumista.

- Siivoustalkoisiin ei ilmoitautunut riittävästi osanottajia, minkä jälkeen aloimme keskustella asiasta muutamien ihmisten kanssa. Tulimme siihen tulokseen,

vat oli saatu, tarvittiin vielä hyvät suhteet paikallisiin liikemiehiin, jotta saimme tarvittavat koneet.

Hörkkön mukaan yhteyksien luominen vaati lukuisia matkoja ja henkilökohtaisia yhteydenottoja, joihin kuuluivat myös lahjat.

- Olen vienyt kymmeniä tuhansia kiloja elintarvikkeita, joita olen saanut suomalaisilta elintarvikealan yrittäjiltä. Tullissa on ollut usein ongelmia, mutta paikan päällä huolet ovat olleet kokonaan pois.

Yhteistyösopimus kirjoitettiin Raisiossa, johon oli kutsuttu Sovetskin selluloosatehtaan johtoa ja suomalaisten edustajina mm. Johanneksen evakkojen sijoituskuntien johtoa. Kun kirkon paikka oli kunnostettu, mukaan saatiin Suomesta maaherra Pirkko Työläjärvi ja valtioneuvos Johannes Virolainen. Samalla vahvistettiin suhteita maaherratasoa myöten. Hörkkö on 1990-luvun alus-

yksi ihminen on vastuussa tietystä projektista. Minä olen aina lähestynyt venäläisiä asioiden kautta.

Vanhamoision seuratalon keskustelutilaisuus aloitettiin lohikeitolla.

Siivoustalkoot yhdessä paikallisten kanssa?

Helge Teikari oli kysynyt venäläisen miniänsä mielipidettä Koiviston siivoustalkoista ja saanut vastauksen, jonka perusteella ei ole valmis menemään paikalle ilman paikallisten lupaa.

- Miltähän meistä tuntuisi, jos tänne tulisi joku ulkopuolelta lapioiden ja haravoiden kanssa? En näe muuta mahdollisuutta kuin olla yhteistyössä paikallisten kanssa, mahdollisesti jopa saada paikalliset asukkaat mukaan. Ongelma on vain siinä, että alueella on hyvin vähän taloudellista valtaa, joka on Viipurissa ja kauempana, Teikari pohdiskeli.

Rainer Tuuli kertoi kokemuksistaan Koiviston kirkon 100-vuotisjuhlien järjestelyissä sekä hautausmaalle suunnitellun muistomerkkin pystyttämiseksi.

- Neuvottelut kunnanjohtajan kanssa sujuivat hyvin, mutta kun kaikki oli jo sovittu, hän sai potkut. Sen jälkeen koko työ nolattiin. Kun saimme kontaktin uuteen aluejohtajaan, hän taas toivoi juhliä Koivistolle.

Kuten tunnettua, varsinaiset 100-vuotisjuhlat pidettiin Porvoossa, mutta myös Koivistolla

järjestettiin tilaisuus. Sen jälkeen yhteydet hallinnon edustajiin päin ovat olleet satunnaisempia.

- Toivoisin, että ensin luotaisiin kontaktit paikallisiin, sitten vasta ryhdyttäisiin toimenpiteisiin kuten siivouksiin. Jos taas haluamme kutsua paikallisia Koivisto-juhliin, tarvitsemme ensin varmuuden, etteivät vieraat ole meidän vastuullamme, Tuuli totesi.

Yhteydet museon kautta

Tilaisuudessa kuultiin pari puheen- vuoroa, joissa kiitettiin Koiviston museonjohtajaa Irina Kolotovnaa hyväksi yhteistyökumppaniksi. Penttilän kylätoimikuntaa edustanut Risto Mäkeläinen kertoi Penttilän kylätien viimekesäisestä kunnostuksesta, johon oli saatu apua Kolotovnalta.

- Olemme kuulleet Johannes-seuran positiivisesta ja antavasta yhteistyöstä. Teenkin esityksen, että Koivisto-seuran johtokunta luo muodolliset suhteet Primorskin hallintoon. Kun ne on luotu, ehdotan että järjestetään talkoita ja kutsutaan venäläisiä edustajia myös Koivisto-juhliin, Mäkeläinen ehdotti.

Marja-Leena Montonen, Kauko Hörkkö ja Jarmo Ratia.

että on hieman arveluttavaa mennä siivoamaan ympäristöä ja sillä tavalla viestittää, että ette itse osaa huolehtia siitä, puheenjohtaja Jarmo Ratia pohjusti keskustelutilaisuuden lähtökohtia.

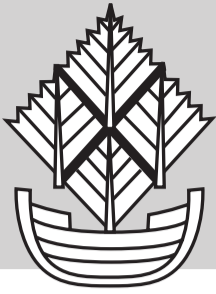
Ensimmäisenä alustanut Kauko Hörkkö antoi heti alkuun konkreettisen esimerkin samantyyppisestä tilanteesta. Johanneksen kirkko oli purettu heti sotien jälkeen, minkä jälkeen paikkaa oli käytetty kaatopaikkana. 1990-luvun alussa Hörkkö lähti selvittämään, miten seura voisi kunnostaa kirkon paikan.

- Sitä varten piti saada yhteydet Sovetskin, Viipurin ja Leningradin alueen hallintoon. Kun lu-

ta lähtien tehnyt Johannekseen 150 monipäiväistä matkaa. Hän on päässyt lukuisiin yksityiskohteihin ja kesämökeille vieraaksi, mutta myös majoittanut paljon venäläisiä vieraita.

Hörkkö suosittelee suhteiden ylläpitoon sinnikkyyttä, sillä venäläiset virkamiehet vaihtuvat usein. On muistettava, että tavallinen kansa on kaukana sekä virkamiehistä että johtavista liikemiehistä. Kielitaito tai hyvät tulkit ovat välttämättömiä.

- Yhteydenpitoa pitää laven- taa seurassa, mutta on hyvä, jos

Riikka Salokannel
Päätoimittaja

” Ei oo meillä rikkautta, eikä maamme viljavaa, vaan on laulun runsautta, kylvämättä kasvavaa.”

Onko siinä jotain perää, että karjalaisilla olisi laulu herkemmissä kuin keskimäärin muilla? Meillä ainakin on laulettu aina, kuka milläkin äänellä. Laulu on ollut sellaista arkilaulua. Siis lauletaan autossa, ettei paha olo pääsisi iskemään. Laulaa lallatetaan lapsille kaikenlaista, että läsnäolon tunne välittyisi. Tytön ensimmäisellä koulumatkallakin laulettiin: ”Nyt reppu selkään, en yhtään pelkää, nyt mennään karhua kaatamaan”. Eno kuulemma lauloi potalla istuessaankin, ettei haju yltäisi nenään. Mummo saattoi ykskaks laulaa pätjän jostain tilanteeseen sopivasta laulusta.

Ja se erilaisten laulujen määrä, joita on kuullut ja laulanut. Kylä jäisi Bumbtsibumin laulajien laulujen kirjo toiseksi, kun omalla porukalla lauletaan sanavihjeistä mieleen tulevia lauluja. Mistä niitä uusia, ennen kuulemattomia lauluja aina vain riitti. Ja jos jossain tilanteessa jäisi laulun sanat tulematta, keksitään itse lisää. Laulujen riittäminen sitä mukaan kun ääntä tulee, ei ole kovinkaan hankalaa. Ollaanko sitä siis runolaulajien ja tietäjien sukua?

Miksi sitten laulu ja musiikki ovat niin tärkeitä. Arkilaulusta ei ainakaan mitään rahalla mitattavaa hyötyä ole. Se ei varmasti ole pelkkää mielihyvän tuottamista, ainakaan aina niille kuuli-joille. Laulu on sallittua työtä tehdessä ja marssiessa. Yhteisellä laululla sidotaan porukkaa yhteen. Laulun ja musiikin tiedetään olevan tunteiden tulkki. Laulaessa saa kerrottua enemmän kuin pelkästään puhuessa. Sanat kertovat yhtä, sävel lisää niihin yhden ulottuvuuden.

Kyllähän musiikkia käytetään hyväksi. Elokuviissa musiikilla autetaan ymmärtämään tarinan kulkua. Mainonnassa musiikkia käytetään, koska tiedetään sen vähentävän estoja ja viestittävän asian vastustusta. Samasta syystä musiikki ja yhteislaulu ovat osana erilaisia seremonioita ja riittejä. Ihminen ei taida voida vastustaa musiikin vaikutusta. Se nostaa tunteet pintaan, herkistää tai rohkaisee.

Itse olen tänä syksynä päässyt kokemaan arkilaulun iloja monella tavalla. Ystävien kanssa kokoonnumme lauleskelemaan omasepitteisiä juttuja. Osaan laulaa kolmea nuottia, ja nyt koetan kaivaa niitä vähän enemmän käyttööni. Kaljaasin kannella näytelmän valmistelua seurattaessa tutut sävelet antavat uusille sanoille merkitystä. Kun hiljattain lauloin Karjalaisten laulua yhdessä toisten kanssa, tunsin voimakasta iloa, ylpeyttä ja yhteenkuuluvuutta kanssalaulajien kanssa. Karjalasta kajahtaa.

Hartaast’

Käärmeitä ja kaloja

Olimmepä päivänä muutamana mammaraamoksen kanssa saunomassa. Luimme Matteuksen evankeliumista Jeesuksen vuorissaarnan kohtaa: *”Pyytäkää, niin teille annetaan. Etsikää, niin te löydätte. Kolkuttakaa, niin teille avataan. Sillä jokainen pyytävä saa ja jokainen etsijä löytää, ja jokaiselle, joka kolkuttaa, avataan. Ei kai kukaan teistä anna pojalleen kiveä, kun hän pyytää leipää? Tai käärmettä, kun hän pyytää kalaa? Jos kerran te pihat ihmiset osaatte antaa lapsillenne kaikenlaista hyvää, niin paljon enemmän teidän taivaallinen Isänne antaa hyvää niille, jotka sitä häneltä pyytävät.”* (Matt 7: 7–11.)

Jeesus puhuu painolla siitä, että Jumala haluaa itseltään pyydetävän. Kohta kosketti ja lohdutti niitäkin meistä, jotka olemme jo kauan pyytäneet Jumalalta jotain tärkeää, jota emme vielä kukaan ole saaneet.

Jeesus puhuu ensinnäkin siitä, miten rukous voi syvetä. Ensin ollaan vain puheen tasolla mukana: pyydetään. Sitten lähdetään itsekin liikkeelle, toimimaan: ei paikallaan istuen voi etsiä. Lopulta uskalletaan jo – arkaan ja etäiseen, mutta

kuitenkin – kosketukseen: koputetaan oveen. Varsinkin silloin, kun tuntuu, että olen tämän asian jo niin monta kertaa Jumalalle sanonut, etten

jaksakaan enää, voisi miettiä, mitä muuta rukous voi olla kuin puhetta.

Sitten Jeesus etenee meitä äitejä koskettamaan kohdastaan kivistä, käärmeistä, leivistä ja kaloista,

joita vanhemmat ovat antaneet lapsilleen. Mitähän tässä on tul-

Koivisto-juhlien juhlamessussa laulettiin mm. tämä virren säkeistö (330: 3):

Hän holhoaa, hän muistaa orpoja, leskiä.

Hän tietää, ketä painaa raskaasti elämä.

Hän avun sille tuottaa, ken häneen turvaa, luottaa. Iloitkaa Herrassa!

lut annettua? Jaksako aina niitä leipiä ja kaloja? Mistä edes tietää, mikä on leipää ja kalaa?

Onneksi Jeesus ei puhukaan siitä, mitä maalliset vanhemmat antavat tai eivät anna, vaan siitä, mitä Jumala antaa. Kysymme toisiltamme Mailis Janatuisen kysymyksen: ”Oletko koskaan saanut leipää, joka on näyttänyt kiveltä, tai kalaa, joka on näyttänyt käärmeeltä?” Onhan sitä tapahtunut. Kuinka monet kerrat jotain asiaa ennalta arvioidessaan murehtii, miten vaikea, epämiellyttävä, mahdoton, rukousteni vastainen tuostakin asiasta on tulossa. Ja kuinka usein jälkepäin onkin saanut todeta, että lopulta se kuitenkin oli hyväksi. Ja kuinka suuri riski meillä on ennakkopelkomme vuoksi jättää jotain kokematta tai muuttaa mahdollinen hyvä asenteellamme epämiellyttäväksi. Tyyliin: ”Aamulla jo tunsin, että tästä päivästä on tulossa huono ja huonohan siitä tulikin!”

Mitä, jos opettelisimme kysymään: ”Tuo asia näyttää kiveltä, minkähänlainen leipä se on?” tai ”Tuo asia näyttää käärmeeltä, minkähän kala se on?”

Kaisa Koivula

Rakkaamme

Arvo Johannes VALTTI

s. 5.1.1903 Koivisto Putus
k. 26.9.2006 Turku

Kiitollisuudella muistaen
Seppo ja Anja
Simo ja Mari
Eino-veli
Sukulaiset ja ystävät

*Kun pitkän elämän saa
voi rauhassa nukahtaa.
Kun kaikki on valmista, tehty työ,
on edessä raubaisa yö.*

Siunaus on toimitettu 14.10.2006 läheisten läsnäollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakas isämme ja pappamme

Armas Aleksander PEIPPO

s. 28.12.1924 Koivistolla
k. 9.9.2006 Hämeenlinnassa

Rakkaudella kaivaten ja kaikesta kiittäen
Leena, Karin, Tuula, Sirkku ja Matti perheineen
lastenlapset perheineen
siskot Sirkka ja Mirja perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

*Pois kirkas suvi kulkee ja
syksyyn kypsyy maa,
sen tuuli suven viljan
korjuuseen valmistaa.
Näin taipuu elämämme
myös eteen leikkaajan,
soi korjuuhetkessämme
syystuuli Jumalan.*

Rakkaamme siunattu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.
Kiitokset kodinhoitohenkilöstölle hyvästä hoidosta.

Viljo Olavi RATIA

15. kadettikurssin viimeinen jäsen everstiluutnantti Viljo Olavi Ratia syntyi 27.11.1911 Koiviston pitäjän Penttilän kylässä Karjalan Kannaksella, ja kuoli Hospital Costa del Sol –sairaalassa, Marbellassa 6.9.2006 95 vuoden ikäisenä.

Hän tuli ylioppilaaksi Viipurin reaalkoulun kauppalyseon linjalta 1930, suoritti Kadettikoulun 1931-1933, palveli nuorempana upseerina Karjalan Kaartin Rykmentissä Viipurissa 1933-1938. Sen jälkeen hän toimi Kadettikoulun opettajan eri tehtävissä, viimeiseksi peruskurssin johtajana vuoteen 1947, jolloin erosi armeijasta.

Talvisodan aikana hän toimi kouluttajana Sota-RUK 1:ssä Niinisalossa ja jatkosodan aikana pataljoonan komentajana JR 37:ssä, JR 58:ssa ja 3. prikaatissa (sininen prikaati), missä loppuvaiheessa esikuntapäällikkönä. Hän osallistui hyökkäysvaiheen aikana

taisteluihin Kiteeltä Sortavalaan, toimi asematavaiheen aikana Karjalan Kannaksella, sekä sodan loppuvaiheessa Viipurin vierellä Portinhoikan kautta Saimaan kanavalle myöhemmin Viipurinlahden rannalle. Kadettikoulun opettajan toimiessaan hän kiinnostui erikoisesti koulutuksesta. Hänen kirjoittamansa ”Kouluttajan kirja” sai kenraali Hannes Ignatiuksen kadettisäätiön 1. palkinnon 1946.

Viljo Ratia perusti yhdessä vaimonsa Armi Ratian kanssa Printex Oy:n vuonna 1949, ja vuonna 1951 Marimekko Oy:n, johon Printex Oy fuusioitiin 1966. Armi ja Viljo Ratia työskentelivät utterasti Marimekon eteen, joka alkoikin valloittaa maailmaa. Marimekko -tavaramerkki rekisteröitiin yli 50 maahan. Varsinaisen läpimurron Marimekko teki vuonna 1960, kun Amerikan tulevan presidentin vaimo Jacqueline Kennedy ostettuaan itselleen kahdeksan Marimekon leninkiä kuvattiin yllään yksi hankkimistaan mekoista Sports Illustrated -lehteen. Armi-vaimon ohella

Viljo Ratian tunnetuimpia yhteistyökumppaneita Marimekossa olivat suunnittelijat Maija Isola ja Vuokko Eskolin-Nurmesniemi.

Viljo Ratia toimi tämän perheyhtiön hallituksen jäsenenä ja varatoimitusjohtajana vuoteen 1968, jolloin siirtyi eläkkeelle. Marimekossa toimiessaan häntä ilahdutti erityisesti se, että hän tunsu toimivansa edelleen isänmaallisissa tehtävissä. Toimihan Marimekko muurinmurtajana Suomen tekstiileollisuuden aloittelussa vientiponnistelujaan länteen sotien jälkeen.

Harrastuksista mainittakoon karjalaisten rientoihin osallistuminen, erikoisesti koivistolaisten yhdistysten, joiden hallitusten jäsenenä hän toimi usean vuoden ajan. Hän osallistui myös kirjoittajana sodanaikaisten joukkueosastojen historiikkien tekemiseen. Hän oli Helsingin osakesäästäjien puheenjohtajana 1983-1984. Golf oli hänellä liikuntapuolen harrastuksena 30 vuoden ajan. Eläkepäiviään Viljo Ratia vietti Espanjan Fuengirolassa. Hän oli haluttu seuramies, ja varsinkin hänen sotienaikaiset tarinansa vangitsivat kuulijan.

Viljo Ratiaa jäivät kaipaamaan elämäkumppani Terttu Juva, lapset Eerika Gummerus, Antti ja Ristomatti Ratia, lapsenlapset ja sukulaiset, sekä muut läheiset ystävät.

Pitkäaikaiset naapuriystävät
Pi Sarpaneva ja Tankmar Horn

Sirkka marjatta KOVASIN s. 16.10.1924 k. 26.6.1944

Tuskin kahta viikkoa oli kulunut toisesta evakomatkastasta, kun Sirkan elämä päättyi äkillisen parantumattoman taudin runtelemana. Hautakivi Paimion hautausmaalla muistuttaa tästä nuoren ihmisen kohtalosta 62 vuoden takaa.

Perhe Kovasin oli muuttanut Viipurin mlk:sta Koivistolle. Ennen sotia Sirkka kävi Koiviston Yhteiskoulua niin kuin myös sisareni Aila, joka asui koulukortteerissa luokkatoveri Sirkan perheessä.

Jatkosodan aikana Kovasinin perhe asui Viipurissa, jossa Sirkka

oli syntynyt. Sirkka oli perheen ainoa lapsi.

Mahtaneeko enää löytyä sukulaisia, jotka muistaisivat asiasta enemmän?

Yrjö Tähtäpää (Kotterlahdesta)
Sampsantie 3, 21530 Paimio

**Kovasinin hautakivi
Paimion hautausmaalla**

– Puheenjohtajalt' iteltää –

Koiviston Viesti – yhteytemme toisiimme

Koiviston Viestin uusi päätoimittaja, Riikka Salokannel, aloitti viime keväänä hyppäämällä liikkuvaan junaan. Seuran jäsenet olivat tottuneet lehden ilmestymiseen joka kuukausi. Oli suursaavutus, että lehti ilmestyi myös sinä kuukautena, jolloin päätoimittaja vaihtui. Oli ymmärrettävää, ettei lehti siinä tilanteessa ilmestynyt totuttuna kuukauden 15 päivänä.

Koivisto Seuran johtokunnan työvaliokunta toimii samalla lehden toimitusneuvostona. Työvaliokunta on jokaisessa kokouksessaan keskustellut Riikan kanssa lehden asioista ja muun muassa siitä, onko välttämättä tiedonvälityksen kannalta oikein, että lehden tulisi ilmestyä joka kuukausi tietynä ennalta määrättyinä päivinä. Monet tapaukset ajoittuvat sillä tavalla, että jos Koiviston Viesti olisi ilmestynyt kuukauden 15 päivänä, uutiset tapahtumasta olisivat tulleet lehteen vasta pahimmassa tapauksessa yli kuukauden päästä itse tapahtumasta. Tällaisia tapahtumia ovat olleet esimerkiksi viime kevään vuosikokous ja talvipäivät Porvoossa, kesäjuhlat Karhulassa ja juuri nyt pidetty johtokunnan ja kylätoimikuntien, paikalliseurojen ja sukuyhdistysten yhteinen keskustelutilaisuus Suomen Koivisto Seuran suhteesta Koiviston nykyhallintoon.

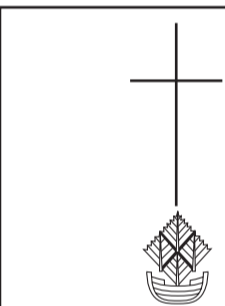
Työvaliokunta on lehden toimitusneuvostona pitänyt tärkeämpänä sitä, että jäseniä kiinnostavista tapahtumista kerrotaan tuoreeltaan kuin sitä, että lehti ilmestyi aina tietynä ennalta määrättyinä päivinä. Johtokunta on kokouksessaan 15.10.2006 hyväksynyt yksimielisesti tämän näkemyksen.

Jatkossa lehti siis ilmestyy joka kuukausi, mutta ilmestymispäivä on joustava ja ajoittuu kuun jälkipuoliskolle.

Tästä käytännön muuttamisesta olisi pitänyt viestiä heti, kun se oli hyväksytty työvaliokunnassa. Siitä työvaliokunta ottaa moitteet vastaan, koska käytännön muuttaminen vaikuttaa jäsenille tarkoitettujen kokousaikojen, onnitteluiden ja muiden ilmoitusten ajoitukseen lehdessä. Pääsääntö on, että seuraavan kuun lehteen tarkoitettu aineisto olisi toimituksessa edellisen kuukauden loppuun mennessä. Kannattaakin olla yhteydessä lehden toimitukseen sen selvittämiseksi, missä lehden numerossa aineisto kannattaa julkaista.

Työvaliokunta tulee pitämään marraskuussa suunnittelukokouksen, jossa on tarkoitus keskustella lehden kehittämisestä ja linjasta. Puheenjohtajan vinkkelistä katsottuna uusi toimitus Riikka päätoimittajana, Ina Ruokolainen toimittajana ja Rami Toivonen taittajana ovat tehneet hyvää työtä ja siltä pohjalta on hyvä jatkaa eteenpäin.

Jarmo Ratia

Rakkaamme

Pertti Olavi HOTANEN

s. 24.11.1938 Koivisto
k. 8.10.2006 TyKS

Kiittäen ja kaivaten
Fredrik
Johanna
Johannes
Veli perheineen
Pasi perheineen
Pia ja Pinja
Patrik
Eila
Sukulaisen ja ystävät

*Hetkenä aamun hiljaisen,
tuli luokseni rauha ikuinen.
Sydän lämmin ei syki enää,
muistosi kaunis elää.*

Siunaus toimitettu Nauvossa
21.10.2006 omaisten ja ystävien
läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

**Suomen
Koivisto-Seura r.y.**
Perustettu 1948

Toimii koivistolaisten yhdyssiteenä
– järjestää kotiseututilaisuuksi
– harjoittaa julkaisutoimintaa
– suorittaa kotiseutukulttuuriin liittyvää kokoamista ja tallentamista.

Puheenjohtaja, Jarmo Ratia
Museokatu 24 A 20, 00100 Helsinki
puh. 09-447 748, 040-745 2627

Varapuheenjohtaja, Juha-Veikko Kurki
Koivistontie 2 C, 02140 Espoo
puh. 09-541 6751, 0400-601 838

Sihteeri, Marja-Leena Montonen
Susisuontie 36, 06200 Porvoo
puh. 019-668 811, 040-500 5026

varalla Riitta Nurmi, Porvoo

Taloudenh. Karjalan Tilikeskus/Vitikainen
Ratakatu 47, 53100 Lranta p. 05-5448850

Perinnetoimikunta, Jorma Simola pj.
Pertontopu 11, 48410 Kotka
puh. 05-228 5621

Taidetoimikunta, Leena Airaksinen pj
Metsäpirtintie 10 A 1, 02130 Espoo
puh. 09-455 0501

Jälkipolvitoimikunta, Hanna Silfver pj
Kalastajantie 7, 20780 Kaarina
puh. 02-243 2940

Hallituksen muut jäsenet:

Raimo Kyytsönen, Mäntsälä. 019-6872845
varalla Hannu Veijalainen, Lahti

Eero Ahtikari, Piikkiö. 050-525 5174
varalla Airi Saarinen, Turku
Risto Kitula, Perniö. 02-735 4328
varalla Ahti Kaukiainen, Salo
Esko Kaukiainen, Tuusula. 0400-800 752
varalla Pertti Hämäläinen, Espoo
Virpi Huhtanen, Espoo. 0440-501 806
varalla Heidi Myllyniemi, Helsinki
Hanna Silfver, Kaarina. 02-243 2940
varalla Tuula Koppinen, Espoo
Jorma Simola, Kotka. 05-228 5621
varalla Mirja Haapanen, Hamina

Koivisto-säätiö:

Hallituksen pj. Sirpa Taskinen
Intiankatu 11, 00560 Helsinki
puh. 09-797 011
Säätiön asiamies Pertti Hoikkala
Vanha Veckjärventie 11, 06150 Porvoo
puh. 040-583 5397

www.koivistolaiset.net

Römpötin kylä

Kerron teil Römpöti kylästä ja kylhä se ihmeellinen kylä olkii, ko maalaiskylästä tul muutamas vuuvves yks Suome suurimpää puutavaravientisatamii, pamahettiikii koko maailmakartal tai melkei. Toinekii ihmeellisyys täs mei kyläs ol, ko asema ol Römpötil, mut asema nimi ol Makslahti ja satama ol Römpötil, mut nimi ol Makslabe satama.

Sehä ol rauhallinen maalaiskylä, maata viljeltii, kalastettii, miehet ol meril ja kuka tek mitäkii. Ei olt kouluu ko Makslahes, kyläs käy-tii vaa kiertokouluu. Hevospielil kulettii ja kesäl laival. Kirkolkii moni män jalkapatikas.

Mut sitko alettii rakentamaa rautatiet Viipurist Koivistol, ni sekö muutti koko kylä elämä. Tullit topparoikat ja monenlaiset viskaalit ja peräskulkijat. Rata ko ol valmis, ni alko tulla puutavara-ryhtiöt ja työväkke kans. Talloi

nous ko sienii satteel Ojasiiojast, Patterimäelt ja Rouskuu saakka. Ensimmäine asema ol kakskerroksine puurakennus, mut se jäi laajeneva ratapiha tiel, ne se purettii ja saatii Ino asema. Se ol komia.

Väkikö lissäänty, ni pit saaha koulu Römpötil.

Kouluks ostettii Römpöti Akse-li talo. Siihe tul kaks luokkaa ja opettaja asunto, kammar ja keittiö. Se ei kauvaks riittänt, raken-

nettii toinekii koulu. Siihe tul kolme luokkaa ja veistoluokka ylös ja alakertaa kolme opettaja asunnot. Koulukeittiö ol kans alakerras, mut ei meil mittää opetettu, ei olt kouluruokailuukaa.

Satamas ol 20-25 laivaa yhtä aikaa lastaamas ja sekä ties rahattuloo ja palveluihe tuloo kans. Eikä myö oltu sellasii kaivattukkaa. Kylästä sai kaikkee lapsetutist ruumisarkku saakka. Ol osuuskauppaa ja osuusliikkettä, yksityistä puotii joka sorttii. Ol partirii, kiharat saatii omast kylästä, ei tarvitkaa männä kirkol parturii eikä kampaajal. Ompelijat ompeliit paremmat leningit, keil ol ulkolaisii muotilehtii. Kankaat kuitekii ostettii Viipurist, niiko päällysvaatteekii. Sinne ei ennää mentykkää hevospielil tai laival, juna ja linjuri vei monta kertaa päiväs Viipurii ja Koivistol. Rää-

täli Kulhonen istu pöyväl ja tek vaativampii mieste vaatteit.

Rukoushuone rakennettii Multamäel

Luhtalat lahjotti maan ja talolliset puutavaran. Papit tullit kirkolt pitämää hartaustilaisuuksii, rukoushuoneel ol oma kuoro, siel vihittii ja kastettii. Luhtala Miina pit pyhäkouluu. Seuratoimintaa ol monenlaist. Ol nuorisoseura, työvänyhdistys, suojeluskunta, lotat, palokunta, kuoroi ym. Martoil ol monipuolist toimintaa. Palokunna laval ol kesäl tanssit, työväetalol ympär vuuvven. Ohjelmalliset iltamat piettii Makslah Nuorisoseuratalol. Viimesen ol ain näytelmäkappale ja lopuks tunti tanssii.

Kahvilo ja ruokaloi ol paljo.

Koko kahvila- ja matkustajakoti ol vaativampii asiakkait varte ja ol muil Seurahuonekii. Viljo Vesterine, harmonikkataitur, asu kans Koko matkustajakoi ja soitti mykkäelokuvii aikan elokuvateateris. Oliha meil pirssiautoilijakii. Raukkone kuskas liikemiehii ja meijä mummonkii kaks kertaa lääkärii, ko hänel katkes käs.

Ei mei kyläs kyl olt korkiast koulutettii asukkait. Luhtala Martta ol maister ja Björklöfin nuor johtaja metsähoitaja. Ulla Mannone, nyt tunnettu perintee kerrääjä, asu mei kyläs, mut häntä sillo viel osattu arvostaa. Opettaja Laiho ol värikäs henkilö. Hää kulki kulki musta knalli pääs, paitsi sillo ko hää syötti

Rautanen

Rautanen sijaitsee Koiviston pitäjän koillisosassa, Kuolemanjärven pohjoispäässä, Kuolemanjärven ja Närjänjärven ympärillä. Se rajoittuu etelässä Kuolemanjärven pitäjän Kolkkanen ja Näykin kyliin, idässä Johanneksen pitäjän Kolmikesälän kylään, pohjoisessa Römpötin kylään ja lännessä Makslahden ja Humaljoen kyliin.

Rautasen kyläyhteisö muodostuu viidestä eri kylästä: Leminkylä, Kaipiala, Rautanen, Savonniemi ja Tetrinniemi. Kuolemanjärven pohjoispää Savonniemen jälkeen oli matalaa ja sitä sanottiinkin Lammi-järveksi. Närjänjärvi oli Koiviston pitäjän suurin järvi, pituus 2 km ja leveys 1 km. Noin kilometrin pituinen Rautasen joki yhdisti nämä järvet. Rautasen kyläyhteisön talot sijaitsivat näiden järvien ympärillä. Maasto oli vaihtelevaa pienine mäkinen ja rantapellot tasisia. Tetrinniemen Olkunakorvesta löytyi Koiviston pitäjän korkein kohta 72 m. Mertjärven rantamalla oli Rautasen kylän peltoja.

Rautasella oli asukkaita yli 500. Asukkaiden lukumäärä hie-man vaihteli kunnalliskodin ja lastenkodin hoidokkien vaihtuvuuden vuoksi.

Kyläläisten pääammattina ja toimentulolähteenä oli maanviljelys ja siihen läheisesti liittyvät karjan-, metsän- ja puutarhanhoito. Rautasen kylän maanviljelys oli erittäin voimaperäistä. Aivan maattomia taloja ei ollut ja joka talossa raivattiin uutta peltopintaa. Tämä voimaperäinen maatalouden kehittäminen ja tulosten parantaminen aloitettiin jo 20-luvulla ja se jatkui ripeässä tahdissa sodan alkuun 1939 asti.

Koiviston maamiesseuran Rautasen piiri perustettiin jo

1924, sonniosuuskuunta vuonna 1925 ja karjantarkastusyhdistys vuonna 1928. Rautasen maamiesseurapiirillä oli tärkeä merkitys paikkakunnan maatalouden kehitykselle. Tämän järjestämissä lukuisissa tilaisuuksissa on pohdittu monenlaisia maataloudellisia kysymyksiä ja tehty kauaskantoisia maataloutta kehittäviä päätöksiä kylässä. Koiviston maatalousnäytely pidettiin myös Rautasella syksyllä 1929. Rautasen maamiesseurapiiri hankki useita maatalouskoneita kyläläisten käyttöön.

Rautaselaisten toimesta perustettiin vuonna 1930 maidonmyyntiosuuskuunta, jonka toimialueiksi

Nikolai Tetrin perhe kauran niit-topuuhissa 1920-luvun alussa

tulivat Makslahden ja Rautasen kylät. Sen nimeksi tuli Makslahden seudun maidonmyyntiosuuskuunta r.l. ja toimipaikaksi Römpötti. Osuuskuunta perusti maidon vastaanottoaseman, maito- ja ruokatavarakaupan, josta myytiin maitoa myös tukuittain paikkakunnan kauppaliikkeelle. Maitomäärien lisääntyessä vuosi vuodelta ylijäämä-maito, jota ei paikkakunnalla voitu kuluttaa, lähetettiin junalla Viipuriin valtiolle.

Rautasella sijaitsivat myös Koiviston kunnan maatila, kunnalliskoto ja lastenkoti. Kunnallis-

Rautasella kunnan maatilan karjaa 1930-luvulla. Taustalla Kuolemanjärvi

kodin yhteydessä oli myös mielisairasosasto, joka valmistui vuonna 1937. Kunnalliskodin virallinen paikkaluku oli 32 ja lastenkodin 40. Kunnan omistamat Römpötin tilan maat ulottuivat Mertjärvellä Rautasen kylän rajoille asti. Kunnan omistamat tilat Römpötilillä ja Rautasella olivat kokonaipinta-alaltaan yhteensä 628 ha.

Rautasella, kuten Koivistolla yleensä, olivat hyvät luontaiset edellytykset puutarhan- ja kasvitärhanhoitoon. Puutarhakonsulentit ja kerhoneyvojat, jotka järjestivät kurssseja, luentoja ja käytännön työ- ja istutusnäytöksiä monine kilpailuineen, antoivat voimakkaan sysäyksen puutarhojen perustamiseen. Ennenkaikkeaa puutarhatuotteiden hyvä menekki Koivistolle, Römpötille ja Viipuriin lisäsi puutarhojen perustamista. Puutarha ja kasvitärha kuuluivat Rautaselle itsestään selvänä asiana jokaiseen taloon ja etenkin nuorempi väki sai näistä huomattavia lisäansioita.

Kesäisin Rautaselta käytiin ansiotyössä Römpötin satamassa. Maataloustyöt tehtiin taloissa yleensä omin voimin, mutta suurimmissa taloissa oli vierastakin paikallista työvoimaa. Talvella tehtiin metsätöitä ja rahdinajoa omasta tai vieraasta metsästä.

Äitienpäiväkeä Rautasen Nuorisoseuran talon pihalla 30-luvun puolivälissä

Römpötin sataman läheisyys ja vuonna 1937 valmistunut uusi tie Römpötti-Rautanen-Kolmikesälä paransivat entisestään kylän metsien arvoa. Metsää oli joka talossa ehkä 4-5 kertaa enemmän kuin viljelysmaata. Viimeisinä vuosina ennen sotia Rautasella kiinnitettiin metsänhoitoon erikoista huomiota. Metsien ojitus ja kylvö pääsivät hyvään alkuun.

Hevosten kasvatukseen ja jalostukseen kiinnitettiin Rautasella suurta huomiota.

Taloissa oli kantakirjahevosia ja usein käytiin tamma- ja varsanäyttelyissä. Joka talviset kilpajot pidettiin Närjänjärven jäälle auratulla kilpa-ajoradalla ja iltajuhla ohjelmallisine iltamineen oli Rautasen nuorisoseurantalolla.

Kotitarvekalastus kuului joka talon harrastuksiin. Pienessä määrin kalaa myytiin, olivathan nämä Närjänjärvi, Lamminjärvi ja Kuolemanjärvi kalaisia järviä. Verkko- ja rysäkalastus olivat yleisimpiä kalastustapoja, Kuolemanjärven rannoilla harjoitettiin myös nuottakalastusta.

lehmäjään ratapenkas ja pientareelt. Ja mikä ol syöttäis, saasteist ei oltu kuulu puhuttavankaa.

Kieltoaikakaa ei meit koskent ensikää. Virost tul pirtukanisterii nii paljo ko tarvittii ja vähä ylikii ja pullojuomat toi ulkomaa laivat. Nuorisol ol tapa käyvä iltasil junil. Loppuviikost ostettii lehtipojalt Nyyrikkii, Sirpaletta ja Perjantait. Niis ol ihani jatkokertomuksii. Viikot vaihettii lehtii. Hulinointi ja laittomuuvetkii, mitä rautatie tulo kylä aiheutti, asettu vuosie varrel.

Muualta tulleet asetuut kyläläiste joukkoo ja läpikulkumatkal olleet jatkoit matkaa. Talviaika ol hiljasempaa. Sillo ol aikaa seura-toiminnal ja harrastuksil. Kevät ko tul ja laivat satamaa, ni taas sai moni omakylä ja naapurikylä mies ja moni nainekii satamast työtä.

H.K.

Seura- ja yhdistystoiminta oli Rautasen kylässä varsin vireää.

Rautasen nuorisoseura perustettiin jo vuonna 1910. Sen ensimmäisenä esimiehenä toimi opettaja K. von Qvanten ja sihteerinä Emma Parkki. Oman talon tupaantuliaisjuhlaa vietettiin 1.12.1912. Nuorisoseuran toimesta järjestettiin iltamia ja urheilukilpailuja, perustettiin opintokerhoja ja esitettiin näytelmiä. Rautasen marttayhdistys, joka perustettiin vuonna 1935, sai kyläläisten jakamattoman suosion. Martat toimivat innokkaasti järjestäen monenlaisia kursseja ja edistäen monin tavoin kotien hyvinvointia. Rautasen naisvoimistelijat ja laulukuo-ro johtajinaan Katri Kokko ja Aune Salminen antoivat piristävän lisän kylän muihin toimintoihin.

Rautasella toimi Koiviston suojeluskunnan ja Lotta Svärd-järjestön paikallisosasto, päällikkönä Viljam Kaukiainen.

Kylän posti tuotiin kylään joka arkipäivä Makslahden asemalta hevos- tai jollain muulla kyydillä, josta kyläläiset sen itse hakivat. Kauppoja oli kaksi, Makslahden Osuuskauppa Rautasella ja Humaljoen Osuuskauppa Tetriniemellä. Kylässä oli mylly, sirkkelisaha, pärehöylä, teurastami, kuorma- ja taksiauto. Rautaselta oli kaksi linja-autovuoroa viikossa Koivistolle ja takaisin, Rämpötilillä vaihto Viipuriin matkaaville. Rautasen kyläläiset käyttivät myös Kuolemajärven pitäjän puoleisia liikenneyhteyksiä.

Rautasen kylässä kautta aikojen asunut väestö on ollut kotikonnuillaan pysyvää talonpoikaistäväestöä. Se oli raivannut kylän pellot korvesta viljelykselle. Sukupolvesta sukupolveen olivat viljelykset laajentuneet ja elintaso kohonnut.

Tauno Tetri

Viljo Rämpötti Aforisti, esseisti, runoilija ja itseoppinut kansankirjailija

Tämän vuoden heinäkuussa, Paimion Johannesjuhilla, julkaistiin teos Jos nisunjyvä ei katoa. Viljo Rämpötti 1897–1960. Sen tekemiseen on osallistunut työryhmä Anja Alhokankare, Annika Alhokankare ja Marjatta Haltia (Marjatan mummo Alina Tapantr Rousku ja äijän mummo Kuren Liena - Helena Matintr Kurki - Revonsaaresta). Viljo Rämpötin isän suku oli, kuten nimestä voi päätellä, Makslahden Rämpötiltä, jossa Hannu Seppisen tekemän sukututkimuksen mukaan Rämpöttejä on asunut ainakin 1600-luvun lopulta lähtien.

10.1.1841 vihittiin talollisen poika Antti Yrjönpoika Rämpötti Makslahti 8:sta ja talollisen tytär Maria Benjamintytär Kurki Koiviston Kurkelasta. Yksi heidän pojistaan, myöhemmin kruununluotsi, talollinen ja majatalonisäntä, Juho Antinpoika, avioitui 31.10.1869 talollisentytär Katriina Antintytär Virolaisen kanssa. Katriinan vanhemmat olivat Antti Juhananpoika Virolainen ja Helena Mikontytär Pyökäri, molemmat Johanneksen Revonsaaresta. Juho Rämpötin ja Katriina Virolaisen vanhin poika Konsta(ntin) oli Viljo Rämpötin isä.

Työmies, runoilija ja aforisti Lehtimies

Viljo Johannes Rämpötti syntyi 25.5.1897 Makslahden kylän Rämpötin talossa ja kuoli Turussa 31.5.1960. Viljo Rämpötin vanhemmat olivat Konsta Rämpötti Koivistolta ja Tilda o.s. Uski Johanneksesta. Elämäntyönsä Viljo Rämpötti teki moniaalla. Nuorena miehenä hän oli mm. metsä- ja satamatyössä ja seilasi merimiehenä maailman satamissa. Sittemmin hän toimi myyntiedustajana ja teki free lance -pohjalta juttuja eri lehtiin, mm. Koiviston Viestiin.

Suomalaisissa kirjallisuuspiireissä Viljo Rämpötti tunnetaan parhaiten aforismeistaan. Sana aforismi merkitsee suomennettuna ajatelmää, mietelmää ja mieteläusetta. Se on tiivis, lyhyessä muodossa lausuttu ja tyylikkäästi muotoiltu ajatus. Aforistiikalle on luonteenomaista poleemisuus ja väittelyhaluinen suhtautuminen totunnaisiin ajatusrakennelmiin. Yksittäinen teksti on usein moniteemainen ja -tulkintainen.

Merkittävimpinä suomalaisina aforistikkoina pidetään – vain muutamia nimiä mainitaksemme – Samuli Parosta, Helena Anhavaa, Paavo Haavikko, Mirikka Rekolaa, Erno Paasilinnaa, Maria Jotunia, Juhani Siljoa, Viljo Rämpöttiä, Oiva Paloheimoa, Jouko Tyyriä, Arvo Saloa, nimimerkki Origoa ja Markku Envallia. Se, että Viljo Rämpötin nimi nostetaan osaksi näin nimekäästä joukkoa, osoittaa, että hän on vakiinnuttamassa paikkansa kirjallisuushis-

toriassa. Markku Envallin vuonna 1997 toimittamassa teoksessa Aforismin vuosisata Viljo Rämpötiltä kirjoitetaankin seuraavaa: ”Viljo Rämpötti – sanomalehtimies. Rämpötin ainoa teos on tasokas ja syyttä unohdettu aforismikokoelma Toteamia (1953).”

Toteamia ilmestyi Rämpötin esikoisteoksena vuonna 1953. Se valitettavasti jäi hänen ainoaksi aforismikokoelmakseen. Kirjailija Jouko Tyyri kirjoitti teoksesta arvion kirjallisuuslehti Parnassoon vuonna 1954 todeten: ”Viljo Rämpötilillä on älyn terävyyttä ja taipumus purevaan sanankäyttöön, kapinaan sekä mielessä että kielessä. Esikoisteokselleen hän on antanut liian vaatimattoman, suorastaan harhaanjohtavan nimen: nämä teesit ja repliikit eivät ole tyyntyneen syrjästäkatsojan huomautuksia, rauhallisia 'toteamia'. Päinvastoin, tekijä on aito aforisti, eikä sitä tarvitse hävetä tässä ilkeitten ihmisten maailmassa. Ainakaan ei aforismikokoelmassa.” Kollegan kirja-arvio onkin kiistaton todiste Rämpötin nauttimasta huomiosta kirjallisuuspiireissä, vaikka hänestä ei koskaan tullut Haavikon, Anhavan, Tyyrin, Paasilinnan tai Jotunin kaltaista kuuluisuutta.

Esseisti ja kansankirjailija

Rämpötin tekstit luettuaan jää pohtimaan, miksi häntä ei kutsuta esseistiksi. Tekstilajina esse kuuluu asiatekstien luokkaan. Se on tyyppillisimmillään pohdiskeleva ja lyhyehkö kirjoitus, jossa sisältö ja ilmaisutapa ovat merkityksellisiä. Lisäksi esseet voivat käsitellä melkein mitä tahansa aiheita; tavallisesti pohdinnan kohteena ovat filosofiset ja yhteiskunnalliset kysymykset sekä taide ja kirjallisuus. Juuri tätä Viljo Rämpötin lehtikirjoittelu oli: lyhyitä ja teräviä mietelmiä eri aihepiireistä.

Ennen kaikkea Viljo Rämpöttiä voi pitää itseoppineena kansankirjailijana. Joensuulainen folkloristi Tuulikki Kurki on tehnyt Suomessa pioneerytöitä tutkiessaan 1840-luvulla syntyneen sotkamolaisen talonpojan Heikki Meriläisen (1847–1939) tuotantoa. Tuulikki Kurki kuvaa Meriläistä kouluja käymättömäksi talonpojaksi, joka kiinnostui kansallisista kysymyksistä ja suomenkielisestä kirjallisuudesta. Hän keräsi kansanperinnettä Kansanrunousarkistoon (SKS) ja halusi esittää kainuulaisen talonpoikaisen kansan ja elämäntavan laajalle lukijakunnalle ja tuleville sukupolville. Kirjailijana Meriläinen tulikin tunnetuksi nimenomaan monipuolisena kansan kuvaajana eli kansankirjailijana. (Ks. Kurki 2002.)

Myös Viljo Rämpötin tuotanto on haaste lukijalleen, sillä hän liikkui ajatusten kirjaajana tyylien ja luokitusten rajamailla. Etenkin hänen sanomalehtikirjoituksiinsa sisältyi poikkeuksellista kansanomaista näkemysellisyyttä ja merkkejä laajasta lukeneisuudesta. Näillä ominaisuuksilla Rämpötti erosi tavallisen siirtokarjalaisen tai varsinaissuomalaisen kansan enemmistöstä, mutta toisaalta hän ei kuulunut myöskään oppineistoon. Heikki Meriläisen tapaan Rämpötti onkin mahdollista sijoittaa kansan ja oppineiston välimaastoon, niin kutsutun epätavallisen itseoppineen kansankirjailijan asemaan.

Viljo Rämpötissä riittäisi jollekin tulevalle, kenties taustaltaan johannekselaiselle/kovistolaiselle/karjalaiselle humanisti-tutkijalle kansanomaista sarkaa kynnettäväksi ja kirjallisia ”torajyviä” purtavaksi. Itse asiassa kansanomaisuus on teema, jota suoma-

Viljo Rämpötin esikoisteos ilmestyi v. 1953

lainen tiedemaailma on oppinut vasta viime vuosina pitämään samalla tavalla arvokkaana kuin kaunokirjallisuuden, kalevalaisen epiikan ja lyriikan rikkaimpia ilmaisumuotoja.

Unohdettu kirjoittaja

Vasta julkaistun kirjan Jos nisunjyvä ei katoa alussa tekijät johdattavat potentiaalista lukijaa kirjoittamalla: ”Meille on esitetty toivomus Viljo Rämpötin kirjallisen luomistyön kunnioittamisesta kokoamalla ja julkaisemalla hänen kirjallista tuotantoaan. Toivomme tämän koosteen luovan lukijalle kuvan Viljo Rämpötistä monipuolisena kirjoittajana, jonka on varsinkin aforistikkona todettu jääneen vähälle huomiolle. Syntyperältään karjalaisena hän jakoi muiden karjalaisten kanssa heimonsa sodanaikaiset kohtalot.”

Koivistolla syntynyt, Johanneksessa nuoruutensa viettänyt Viljo Rämpötti on ansainnut arvostuksensa. Hänen aforisminsa, runonsa ja esseensä, kansankirjailijan viisaat ajatukset ovat tutustumisen arvoisia. Rämpötin omin sanoin ilmaistuna: ”Taiteellisessa tuotannossa ilmaisutapa on sielun näyttäytymistä, ja sielun näyttäytymisen ilmaisutapaa.”

Lähteet:

ALHOKANKARE, ANJA, ANNIKA, HALTIA, MARJATTA 2006: Jos nisunjyvä ei katoa. Viljo Rämpötti 1897–1960. Paimio: [Omakustanne]. ENVALL, MARKKU 1987: Suomalainen aforismi - keinoja, rakenteita, lajeja, ongelmia. Helsinki: SKS. ENVALL, MARKKU (toim.) 1997: Aforismin vuosisata. Lauseita ja ajatuksia 54 suomalaiselta aforistikolta. Helsinki: WSOY. KURKI, TUULIKKI 2002: Heikki Meriläinen ja keskusteluja kansanperinteestä. Helsinki: SKS. TYYRI, JOUKO 1954: Kaksi aforismikokelmaa (Rämpötti: Toteamia — Wanne: Pienellä rakkau-della on suuri ääni). – Parnasso 6/1954. WIKIPEDIA. Vapaa suomalainen tietosanakirja [online]. [http://fi.wikipedia.org/]. [Viitattu 21.7.2006.]

Outi Fingerroos, FT, Suomen Akatemian tutkija-tohtori, Turun yliopisto
Marjatta Haltia, Rämpötti-työryhmän jäsen

Jos nisunjyvä ei katoa -kirjaa voi tilata Marjatta Haltialta, puh. 02 4709 651 tai 050 387 3064, osoite: Tilhentie 4 D 19, 21530 PAIMIO, email: marjatta.haltia@kolumbus.fi
Kirja on pehmeäkantinen, 167-sivuinen ja sen hinta on 18 eur + postikulut.

Otamme mielellämme vastaan myös Viljo Rämpöttiä koskevaa muistitietoa tai muuta häneen liittyvää aineistoa (kirjoituksia ym.). Outi Fingerroos & Marjatta Haltia

Saarenpään linnakkeen raunioilla kesällä 2006

Sunnuntaiaamuna 11.6.2006 kokoontui pieni ryhmä koivistolaisia, pääasiassa entisiä saarenpääläisiä tai heidän jälkeläisiään Helsingin Rautatien tilausajopysäkillä.

Täältä lähdettiin Tuomo Hilskan johdolla ja opastuksella sekä Tapani Pitkäsän toimiessa kuljettajana kohti Koivistoa ja Saarenpäätä. Matkan varrelta tuli lisää väkeä Porvoosta, Karhulasta ja Haminaasta siten, että lopullinen vahvuus oli 14 henkeä. Rajan ylitys sujui melkoisen joustavasti. Saarenpäähän pääsy edellytti erityistä kutsuviisumia majoituksipaikan pietarilaiselta omistajayhtiöltä (Gidropribor). Tietokoneella voi helposti googella katsoa yhtiön toimialan. Nimellä löytyy myös saaren valokuvia.

Kuljetus saareen tapahtui hinaajan/troolarin tapaisella rauta-aluksella nimeltään Ravitsa Koiviston salmen pienen majakasaaren mukaan. Öljysatama näkyi salmen rannalla laiturissa Nesteen alus.

Majoitus tapahtui kahdessa suomalaisalkuperäisessä huvilassa, toinen alkuperäinen Kuupon talo ja toinen sodan jälkeen Patalan kylästä saarella toimineen kalastuskolhoosin tarpeisiin siirretty. Sähköä kehitetään polttomootoreilla. Suomalaiset saivat sähköt saareen 1939. En tiedä, mitä on tapahtunut. Majatalon katolla oli TV-antenni. En tiedä oliko mainiota ruokaa laittaneella emännällä (Irina Nikitina) huoneessaan TV.

Tulopäivän iltana sain jonkunlaisen käsityksen saaresta.

Ajoin paikallisen Valerin traktorin etulavalla linnakkeelle, noin 5 km etelään. Kasarmin rauniot ja 1920-luvun linnakkeen betoni-varustukset ovat jäljellä. Paluumatka ajettiin puretun linnakkeen rautatien paikalla olevaa polkua pitkin Saarenpään kylään. Osoitteessa www.maps.google.com voi katsoa aluetta 50 m tarkkuudella satelliittikuvasta. Vanha patterialue ja kasarmi on nähtävissä. Eteläosan niemessä on ollut nyt purettu rajavartioiden tutka-asema ja rakennuksia.

Seuraavana päivänä lähdin linnakealueelle kävelemällä. Tämä 12.6. on muuten nykyisen Venäjän itsenäisyyspäivä. Nyt oli aikaa paremmin tehdä havaintoja. Kävelin äitini kotitalon paikan ohi. Talo on palanut venäläisaikana ja valkoinen kaivo on enää jäljellä tontilla. Muuten vanhoja suomalaistaloja on paljon tallella. Kävin vanhoissa tykkiasemissa, jotka olivat pensastuneet ja muutenkin ympäristö oli melko tiivistä "pusikkaa" ja täynnä hyttysiä. Tykkien betonialustat pulitteineen olivat tallella. Yhdessä tuliasemassa on kaksikielinen Keltaisen Rykmentin (RTR2) muistolaatta. Oleskeltuani muun ryhmän kanssa tovin Kiilin hienolla hiekkarannalla (vedessä viherlevää) lähdin yksinani kasarmialueelle ja kurkistelin kasarmin sisälle.

Muiden alueen rakennusten kivijalat ovat tallella. Lähdin etsimään uusia 1937 rakennettuja 10-tuuman Durlacherien hajajoitettuja asemia, mutta valtavassa pommikuoppien ja kaatuneiden puiden ryteikössä olin jopa vähäläksyä kartan, kellon ja auringon kanssa suunnistaessani. Alueella on useita "kummallisia" mutkallisia mäntyjä, joissa on mutka rungossa metrin parin korkeudessa. Lienevät olleet niitä poikkiammuttuja, jotka ovat jatkaneet sitten kasvuaan jostakin oksasta. Lämpötila oli yli 25°. Kuulin illalla vanhemmalta retkeläiseltä Tölkön Mikolta, että kasarmin pohjoispuolelta lähteneen kenttäradan pohjaa seuraten tykkiasemille olisi voinut päästä.

Seuraava päivänä oli ohjelmaa käynti Huosiusmäen ison 1937 rakennetun tulenjohtotorin raunioilla. Tornilla aiemmin käynyt Mikko Tölkö oli oppaana saaren keskiosassa olevalle järvelle asti, sitten jouduin jatkamaan yksin. Huosiusmäki, 43.7m oli myös niin tiheää männikköä, että en löytänyt tornia; en mennyt kuulemma tarpeeksi pitkälle. 31.10.1941 räjäytetty torni makaa kuulemma ylösalaisin mäen jyrkimmässä rinteessä. Venäläinen räjäytysryhmä tuhoutui samalla.

Paluumatka keskiviikkona sujui myös jouhevasti. Koiviston kirkolla oli lyhyt pysähdys. Nyt oli Pornaisten Matkailun Petri Hämäläisen ohjaama ilmajousettettu bussi. Menomatkan bussi täräsi kovasti epätasaisella Viipuri – Koivisto –osuudella ja sen ohjaus hajosikin sitten seuraavana lauantaina Martinlaaksossa ja bussi kaatui ojaan (TV:n pääuutinen; 19 loukkaantunutta).

Matka onnistui mainiosti ja sää oli erinomainen. Joitakin seuraavia ryhmiä saattoi haitata metsäpalojen savu, joka tuntui voimakkaana aina Helsinkiin asti.

Juha Jukanen

Laivassa matkalla Saarenpäähän

Saarelaisten seurakunnallinen itsenäisyysliike vuonna 1914

Koiviston seurakunnan perustamisesta ja sen alkuvaiheista on säilynyt tietoja hyvin niukalti. 1540-luvulla Koivistosta muodostettiin erillinen Viipurin kappeliseurakunta. Itsenäisenä seurakuntana Koivisto mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1575. Koiviston saaret muodostivat ilmeisesti alkuaikoina seurakunnan keskuksen.

Suomenlahdella sijaitsevien ulkosaarien asema vaihtui useampaan kertaan vuosikymmenien saatossa. Ulkosaaret Seiskaria lukuun ottamatta erotettiin Koiviston seurakunnasta vuonna 1763. Viitosenkymmentä vuotta myöhemmin vuonna 1827 tehtiin päätös Lavansaaren palauttamisesta. Asia kuitenkin toteutettiin vasta 1831. Lopullisesti Seiskari ja Lavansaari erotettiin Koivistosta 1896 ja muodostettiin itsenäiseksi seurakunnaksi.

Kymmenen vuotta komean punagraniittikirkkomme valmistuksen jälkeen, vuonna 1914, muutamat Koiviston saarelaiset pyysivät Savonlinnan hiippakunnan tuomiokapitulia ryhtymään toimiin Koiviston seurakuntiin kuuluvien Koivusaaren, Piispansaaren ja Tiurinsaaren erottamiseksi itsenäiseksi kirkkoherrakunnaksi.

Tuomiokapituli määräsi pidettäväksi asian johdosta kokoukset sekä saarten asukkaiden että koko seurakunnan kanssa. Kokousten pitäjäksi määrättiin Wiipuriin maaseurakunnan kapalainen U. H. Saarnio ja Kruununasiamieheksi Koiviston vt. nimismies.

Saarelaisten kanssa kokous pidettiin Eistelän raittiusseuran talolla tiistaina heinäkuun 7 päivänä 1914. Neljä ja puolituntisen kokouksen aluksi keskusteltiin siitä tahdotaanko muodostaa

oma seurakunta vai ei. Asialla oli sekä kannattajansa että vastustajia, viimeainittuja varsinkin Tiurinsaarelta. Äänestyksessä uuden seurakunnan kannattajia oli 159 edustaen 2006 ääntä ja vastustajia 29 edustaen 393 ääntä. Kokouksen lopuksi keskusteltiin uuden kirkon ja pappilan paikasta. Eniten kannustusta sai Eistilän ja Patalan kylän välimaasto Koivusaarella.

Kahden päivän kuluttua, torstaina heinäkuun 9 päivänä 1914 pidettiin vastaava kirkonkokous manterealaisten kanssa kirkossa. Tässä kokouksessa ei uuden seurakunnan perustaminen saanut kannatusta. Ainoastaan muutamat kannattivat, hekin erinäisin ehdoin. Näin ollen "muut asian yhteydessä" olevat asiat raukeaisivat.

Kokouksen lopuksi todettiin; "Wasta sitten jos senaatti pyytää kysymyksen johdosta lausuntoa ja mahdollisesti ryhtyy pakottamaan uuden seurakunnan muodostamista, ne otetaan esille."Tämän kokouksen päätös jäi voimaan ja asia tähän. Maailmansota alkoi ja ihmiset saivat muut ajateltavaa.

Hannu Veijalainen

Tietolähteet:
Erkki Kansanaho: Koiviston seurakunnan vaiheita
Viipurin sanomat 8.7. ja 10.7.1914

SÄHKÖURAKOINTI KIIKKA & KONTTILA OY

PL 19
00581 HELSINKI

Susitie 12
00800 HELSINKI

PUH. 09-8624 2040
FAX 09-8624 2050

Hollming

Karjala-myymälä

Karjala-tuotteiden erikoisliike
Tilaa ilmainen kuvastomme
Puh. 05-541 4650, Kauppakatu 41, Lappeenranta
www.kareliaklubi.com — kauppa@kareliaklubi.com.

MATKATOIMISTOPALVELUT RYHMILLE, TILAUSAJOT
PORNAISTEN MATKAILU OY
P. 019-664 7269, 0400-184 899 07170 PORNAINEN

Kirjotuksii` ja kuulumissii`

Kävin veljeni Viljo Pielan sekä serkkujeni Tani ja Pertti Lehtolan kanssa viikolla 28 Pulsan asemalla. Olimme viimeksi olleet tuolla paikalla 3.12.39, jolloin saavuimme sinne ensimmäisen evakkotai-paleen alettua kuljettuamme Patalasta lähdettyä, eri kulkuneuvoin, yli Koiviston salmen ja Viipurin lahden Säkkijärven kautta tar-

PULSA 2.12.1939

Suruinen ol' joukko tuo, aseman mi saapui luo. Kapeata tietä pitkin rekikydyll', jalkaisinkin paukkuvassa pakkasessa.

Naiset, lapset, vanhukset, kodit taakseen jättäneet. Takana jo pitkä taival jalan, autokyydyll', laivall' kohden tuntematonta!

Tultu yli kotisalmen Kirkkorantaan, mistä eelleen kyyditetty Kiiskilään, Säkkijärvell', Kieronkylään, hinaajalla, proomuilla, vihollisen tulen alla.

Yövytty, ken missäkin, kohdeltuina katsein tylyin. "Mitäs lähittä?!" ol' kuultu; milloinkaan ei olis luultu moista suomalaisen suusta kuultavan. Vaan mitäs tuosta!

koituksenamme päästä mukaan junakuljetuksiin. Kiiskilästä lähdettyä NL:n lentokoneet tulittivat siviilijoukkoamme saamatta osunaa. Pulsan asemallakin oli ilmahälytys.

Asemarakennus oli tallella ja se oli museoitukin kunnostamisen jälkeen.

Henki tallella viel' sentään. Aikaa kuitenkin ei kellään moista jäädä murehtimaan! Taaskin koneet vihollisen ilmestyivät pommeineen Pulsan asemankin ylle.

Osa metsään viereiseen radan yli juoks' hädissään. Suurin osa lämpimään sisään lymys' rakennukseen. Simon asemalla äsken koneet hävittäneet kaiken.

Varjeleva käsi Luojan säilyi yllä vielä kerran joukon pienen, odottavan saapumista pakojunan. - Jatkui matka tuntemattomaan.

Martti Piela 19. 7. 2006

Matti Luukkainen Alvatinkeskisaaren kyläyhdistyksestä kertoi, että viimekesäinen matka Piisaareen onnistui pelkästään Kolotovnan ansiosta.

- Museonjohtajalla on hyvät suhteet sotilashallintoon, hän jopa järjesti meille laivan ja lupasi järjestää luvan myös ensi vuonna. Hän on hyvin vaikutusvaltainen ja myös kiinnostunut Koiviston aiemmasta historiasta, Luukkainen totesi.

Kuka luo suhteet, kuka pitää yllä?

Vaikka Porvoon tilaisuus oli yksimielinen suhteiden tarpeesta, niiden taso herätti kriittistäkin keskustelua. Eniten puhutti ajatus kutsua nykykoivistolaisia vieraaksi Koivisto-juhliin.

- Kun kerran kutsuimme venäläisiä vieraita, siitä nousi aikamoinen suokopu. Sen jälkeen en ole uskaltanut kutsua ketään edes yksityishenkilönä, Helge Teikari muisteli.

Ensi kesän Koivisto-juhlia valmistelevat helsinkiläiset ovat jo ehtineet käsitellä asiaa omassa johtokunnassa. Puheenjohtaja Pertti Hämäläisen mukaan päätös oli kielteinen.

- Kuka vastaa kustannuksista, kuka seurustelee? Päätimme, että me emme sitä voi tehdä, vaikka

muuten olisikin hyödyllistä luoda suhteita. Olisi järkevämpää kutsua vieraita muuten kuin valtakunnallisiin tilaisuuksiin.

Porvoolainen Pentti Karvonen epäili, että kutsu voisi myös velvoittaa seuran vastamaan vaikkapa vieraiden sairasteluista.

Paljon venäläisiä vieraita isännöinyt Hörkkö vastasi, että asioista voi tehdä kirjallisen sopimuksen, jossa käydään läpi mm. majoitukset, ruokailut ja muut vastuut.

Kaukiaisten sukuseuraa edustanut Risto Kaukiainen kehotti miettimään, miksi suhteita luodaan. Hänen mielestään yhdet siivoustalkoot eivät ole riittävä syy.

- Tämä on iso asia seuran kannalta ja nyt pitää miettiä, mitkä ovat yhteistyön tavoitteet ja muodot. Suhteiden hoito vaatii aktiivista työtä ja paneutumista. Jonkinlainen avustava toiminta myös varmaan liittyy siihen.

Seuran varapuheenjohtaja J-V Kurki esitti ajatuksen, joka näytti olevan useimpien mielestä hyvä lähtökohta:

- Marssijärjestys on ensin luoda suhteet paikallishallintoon ja

Helge Teikari muistutti, etteivät kaikki koivistolaiset välttämättä halua kutsua nykykoivistolaisia kotiseutujuhliin.

sitten pohtia, kutsummeko ihmisiä ja teemmekö vaikkapa talkoot. Näillä lähtökohdilla emme edes tietäisi, ketä kutsumme. Suhteet pitää luoda, ja hyvä kielitaito on työssä oleellinen asia.

Kättennostoäänestys vahvisti linjan, jonka jälkeen puheenjohtaja Jarmo Ratia summasi:

- Keskustelu osoitti, että suhteita pitää ryhtyä luomaan. Juhlille kutsuminen on varmasti vielä liian aikaista ensi kesänä, mutta muuten yritämme saada konkreettisia asioita käyntiin. Minä näen, että kotiseutumatkailu kuolee, jos emme saa tiiviimpiä suhteita nykyhallintoon.

Ina Ruokolainen

"KOIVISTO KIRKO KATTORUUNU"

Myö ko käytti mei poja luon Hollanniis, ko hää ol siel töis Amstertami lentokentä läheel, ni pojaal ol tapaan kutsuu minnuu "kirkokyyttäjäks". No, onha kirkot minnuu ain kyl kiinnostanneetki.

Mie oon usijast käynt Pornasiis, ja joka kerta miul o käynt mielees käyvä katsomaas höijä kirkkoo tarkemmikii, ko vaa auto ikkunaast. Mut ain o tult joku asja ettee, et ei oo se onnistunt; kirkko o olt kii, ryhmäpussi ei oo pysähtynt siin kohaal tai sit aikaa ei oo olt tarpeeks.

No tänä kesään käi lopult nii, et ko myö euko kans käytti kylääs Hämäläisiil, ni kirkoos olkii männeillä remontti. Nyt varmastkii mie pääsisi sinne sissää katsoma kahta Koivisto kirko kynttiläruunuu, mitkä o säästyneet sova jaloist, mie aatteli. Nehä ol aikanaa kauppias Lenkkeer ja Lenkkeri veljekset lahjottanneet Koivisto seurakunnaal. Molemmiis ruunuis o 24 kynttiläpessää.

Tepo kans myö tosjaa päästiiki kirkkoo sissää, sivuoveest, siit, mist työläisetkii olliit männeet. Mut ko siel olkii mänöös kaunihi seinäkoristelo restaurointi, ni ne kattoruunut ol siirretty turvaa pölyttymäst. Em mie siis silkää kertaa pääst niitä ruunui ihaillemmaa.

Mäntsälä kirkoosha mie kyl olin ain Koivisto juhlii jumalapaalveluksiis saant ihhailla upeaa

Koivisto kynttiläruunuu, mis o iha 36 kynttiläpessää. Lenkkerihä senkii aikanaa lahjottiit seurakunnallee Koivistool.

Koivisto kirko satavuotisjuhlaaha pit viettää Rimorskiis, mut ko siel kaupungi johoo tul viime tipaas muutoksii, ni niiko kaik varmaast muistaatki, ni ne juhlat piettiiki sit tääl Porvoos syyskuus 2004. No piettiihä sit kyl myöhemmi Rimorkiiski oma muistotilasuus.

37 metrii pitkä ja 28 metrii levvee kirkkoha o vielkii pystyys (vaikkeikkaa alkuperäsees käytöös paljokkaa) Koivisto kirkkoniemerrannaas, mis 62 m korkeaal kohhoova kirkotorni näkky kauvas. Harmaast kivist tehty kirkkoha suunnitteel Steenpeki Jooseppi, kuka o tehnt Kotka ja Mikkelikii kirkot. Ja nythä Porvooseuvu Koivistolaiset kävviit katsomaas Muurula kirkkoo, mikä o sekkii Steenpeki tekemä.

Koivisto kirko omaisuutta on viel jäleel esmerkiks Kansallismuseos, mis säilytettää 1 kilo 320 ramma painavaa ehtoolliskalkkii, mikä o puhasta 20 karaati kultaa. Kalkin lahjotti koivistolaisiil Ruotsi kuningas Kustaa III, ko hää Pietarimatcallaa poikkes "Serahviimaal" kalleerillaa tappaamas serkkua Vennäi Katariina Suurta. Hää matkisti kyl Kotlanni reivi salanimeel, mut kylhä tarkkanäköset koivistolaiset hänet tietystikkii tunsii.

Koivisto kirko ommaisuutta o

Kuva: Teppo Hämäläinen

Talon isäntä Hiop Hytti lahjoitti tämän kruunun Koiviston kirkolle vuonna 1861

viel ainaskii Tuupovaaraal, Imattaraal, Alavuuevel, Ankelniemeel, Vehkalheel ja Haminaas.

Porvoo suomalainen seurakunta tek toukokuu loppupuoleel matka Hamina merimiekirkkoo. Jumalapaalveluksees käytti entise Vehkalahe seurakunna Maria kirkoos. Siel Simeoni-seurakunnasali aula katoos riippuu kullatust ronssiist tehty Koivisto kynttiläruunu. Sen lahjotti Koivisto seurakunnaal Hyti Hioppi. Miu mielestäi tuokii ruunu kyl ansaistsiis arvokkaamma paika, Kaikha Suomees tietää, et Porvoo Tuomiokirkko katto palo viime toukokuus. Jos nyt käyp nii, et kaikkii kirko kattoruunui ei enää saahakkaa kuntoos, ni miust mei pitäis ryhtyy neuvottelemmaa Hamina seurakunna kans, et akus höilt joutais se entine Koivisto kirko ruunu meil tänne Porvoosee, mil sevuul o paljo entisii koivistolaisii ja höijä jälkipolvee.

Martti Piela

Suomalaista puutavaraa - tärkeintä on hyvä laatu,

HAVESA

HAMINAN VEISTOSAHA OY
HAVESA TIMBER OY

TANITTUTIE 6, 49460 HAMINA, Puh.: (05)7575 200, Fax.: (05) 7575 250
E-mail: havesa.timber@havesa.fi www.havesa.fi

Mainos ja tabloid -lehdet
painaa

**Lehtipaino Keskiuusimaa
Riihimäki**

KOIVISTON AUTO

www.koivistonauto.fi

Onnitteluit` ja muistamissii`

JYRKI LUMME on valmistunut Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta insinööriksi (AMK) ja SANNA VUORISTO on valmistunut Helsingin yliopistosta filosofian maisteriksi (fysiologia, kehitys- ja lisääntymisbiologia).

Valmistuneiden vaari, Olavi Lumme, on kotoisin Koivistolta, Römpötin kylästä.

Valmistuneet kiittävät saamistaan stipendeistä.

Kaksossiskot KIRSTI PULLI ja LEENA FRIMAN Koiviston Saarenpäästä 70 vuotta 16.10.2006.

Onnea toivottavat eno, tädit ja serkut.

DISA KAKKO valmistunut diplomi-insinööriksi Tampereen Teknillisestä Yliopistosta elokuussa 2006.

Disan isoisä on Ossi Kakko Koiviston Saarenpään linnakkeelta.

REINO AAVIKKO on väitellyt tohtoriksi kesällä 2006 Otniemen Teknillisestä Korkeakoulusta.

Reinon isovanhemmat ovat Rauha ja Julius Kaukiainen Koiviston Penttilästä.

Tällä palstalla julkaisemme myös kuvallisia onnitteluja 6e/kuva.

Aineisto vastaanotetaan mieluiten digitaalisena, otsikolla: Koiviston viesti/onnittelut, osoitteeseen: studio@salokanneltoivonen.fi. Muussa tapauksessa disketti tai CD-levy.

Tääl` tapahtuu

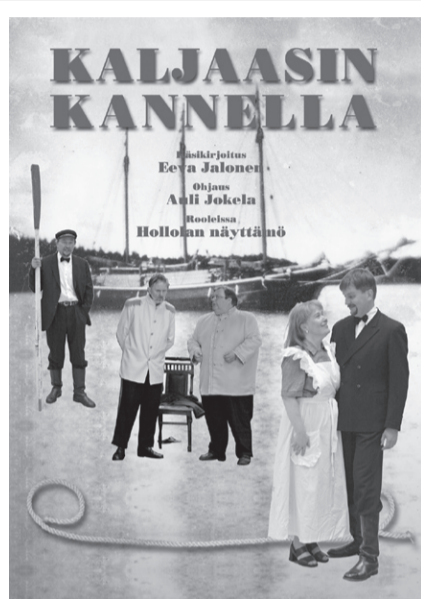
Turun ja ympäristön Koivistolaiset

Syksyn perinteiset *vanhan ajan iltamat* lauantaina 18.11.2006 klo 17.00 alkaen Turun Karjalaisten talolla Itäpellontie 2

Ohjelmaa, kahvitarjoilua, arpajaisen. Lopuksi pyörähdellään Veikko Rantalan tahdittamana.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa

Johtokunta

Hollolan Näyttämön kii-tetty ja toivottu koivistolaisnäytelmä **Kaljaasin Kannella** esitetään Hollolan kuntakeskuksessa:

la 11.11.2006 klo 13.00
la 18.11.2006 klo 13.00

Lipun hinta 15€ sisältää näytöksen, sekä kahvin ja leivoksen. Mahdollisuus varata teemaruokailu.

Tiedustelut:
Anja Niemelä 050-911 2929

Syysterveiset Wienistä

Koiviston Viesti oli tuttua lukemista minulle jo lapsena, isäni Kaarlo Veikko Seppinen syntyi Koiviston Saarenpäässä (äitini Vieno Elina os. Nikkinen Valkjärveltä), ja nyt luen kuulumisia täällä Itävallassa.

Kuulin isältäni ja muilta sukulaisilta kertomuksia Saarenpäästä ja Karjalasta; Missään ei kesätaivas ole sinisempi, koivut kauniimpia, meri vilpoisempaa, mansikat makoisemmat, ystävät ja sukulaiset rakkaimmat kuin Karjalassa, Koivistolla, Saarenpäässä.

Tieni vei minut pois Suomesta Itävaltaan, Wieniin. Olen asunut täällä pian 40 vuotta, saanut 4 lasta ja 4 lastenlasta – koivistolaista ja karjalaista verta virtaa myös täällä lasteni ja heidän lastensa suonissa. Sydämessäni kasvoi kaipuu päästä kerran päästä käymään isäni synnyinseudulla ja leikki- ja kasvupaikalla. Vuonna 2002 päätimme lähteä sukulaisien kanssa Saarenpäähän. Seisoinsielä kylätiellä kauniissa kesäillassa, aistin linnunlaulun, sirkkojen sirityksen, koivut suhisivat kesätuulella ja meren aallot tärs-

kyivät rantakiviä vasten. Silloin ymmärsin sen kaipuun, jota jokainen karjalainen sydämessään kantaa. Kuulin usein isältäni kertomuksia Kiilin rannasta, sen hienosta, lämpimästä ja valkoisesta hiekasta. Sinne patikoimme serkkujen ja veljeni kanssa; uimme ja otimme aurinkoa. – Tunsin olevani juurillani.

Olen yrittänyt välittää Karjalaisia perinteitä lapsilleni, karjalan piirakat –paisti ovat perheemme juhlaruokaa, niistä pitävät myös lukuisat ystävämme. Pidän toivomuksesta piirakan leipomiskurssit, miniälleni, tyttärelleni ja hänen itävaltalaiselle ystävättärelleen. Meillä naisilla oli hauskaa, leivoimme riisi- ja perunapiirakoita ja vehnästä, haastellessa tuli valmista. Miehet ja lapset tulivat illan suussa lämpimille, muna-voita päälle ja kaikille maistuivat taas kerran.

Olen onnellinen arvokkaasta karjalaisesta syntyperästäni.

Marja Liisa Wolf

Valokuva osoitteeseen: Studio Salokannel Et Toivonen, Pääjanteenkatu 11, 15140 Lahti.

Tekstiä voit liittää mukaan tekstiä 90 kirjaimen verran.

Kuvien lähetyksellä omalla vastuulla. Kuvat palautetaan vain jos mukana on osoitteellinen kirjeluuri postimerkkeineen.

Koivisto-tuotteita myynnissä.

Kassi 13€, sininen

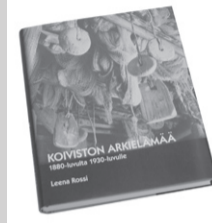

Lippis 8€, sininen

T-paita 13€
vaalea ja
tumma
sininen

Koiviston arkielämää 25€
Leena Rossi

Koivisto muisto meren rannalta,
Otava 22€

Karjalan perinneruoka-kirja 5€

Neljännesvuosisata lottatyötä
Koivistolla
-kirja 8,50€

Pronssilaatta 8cm 35€

Korvakorut 25€

Hakkeluslaatikko ja rauta 35€

Riipus nahkanauhalla 32€

Avaimenperä

Solmioneula 30€

Pöytäviiri 26€

Mobile 26€

Tuuliviiri 66€

Isännänviiri 52€

Koivistotuotteiden tilauksia ottaa vastaan Suomen Koivisto-Seura r.y.n Sihteeri, Marja-Leena Montonen Susisuontie 36, 06200 Porvoo. puh. 019-668 811, 040-500 5026